

Carl-Johan Bernelid

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Inriktning och uppdrag till förvaltningen i det fortsatta tillsynsarbetet över Roslagsbanan

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade 4 juni 2019 (§ 34) att ge miljö- och stadsbyggnadskontoret i uppdrag att ta in uppgifter från SL om Roslagsbanan i Danderyds kommun. Förvaltningen verkställde detta hösten 2019 genom skrivelse och upplysningsföreläggande med frågor om SL:s verksamhet nu och i framtiden på Roslagsbanan. Förvaltningen tog hjälp av Hellströms Advokatbyrå att gå igenom de svar som kommit in. I ett PM, som presenterades för nämnden 22 september 2020, redovisas förslag i det fortsatta tillsynsarbetet över Roslagsbanan.

Ärendet gäller nu den fortsatta inriktningen i arbetet. Förvaltningen föreslår att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att i samarbete med Hellströms Advokatbyrå utforma ett uppgifts- och/eller undersökningsföreläggande vars information och upplysningar syftar till att utgöra underlag för en senare begäran om ett ändamålsenligt kontrollprogram för Roslagsbanans verksamhet.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att uppdra åt förvaltningen att med hjälp av Hellströms Advokatbyrå utforma ett uppgifts- och/eller undersökningsföreläggande samt att arbeta med inriktning att ett ändamålsenligt kontrollprogram tas fram för Roslagsbanans verksamhet.

Bakgrund och sammanfattning av juridisk rapport

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade 4 juni 2019 (§ 34) att ge miljö- och stadsbyggnadskontoret i uppdrag att ta in uppgifter från SL. Förvaltningen verkställde detta hösten 2019 genom skrivelse och uppgiftsföreläggande med frågor om SL:s verksamhet nu och i framtiden på Roslagsbanan. Endast en del av frågorna besvarades och förvaltningen tog hjälp av Hellströms Advokatbyrå att gå igenom det som kommit in och föreslå en fortsatt hantering av ärendet. I ett PM, som presenterades för nämnden 22 september 2020, redovisas ”förslag” till fortsättning.

Carl-Johan Bernelid

I PM redovisas förutsättningarna för de rättsliga instrument som enligt gällande rätt står till nämndens förfogande såsom tillsynsmyndighet för att främja en hållbar utveckling. Särskilt viktiga funktioner som aktualiseras är frivillighetsbaserad direktkommunikation, begäran om förslag till kontrollprogram, uppgiftsföreläggande, undersökningsföreläggande, förbuds-föreläggande, åtgärdsföreläggande, ett tillståndsföreläggande samt utarbetande av förslag som planerings- och förhandlingsunderlag (i enlighet med kommunalt reglemente för miljö- och hälsoskyddsnämnden § 3 p. 2).

Den sista funktionen är enligt kontoret av strategisk art (än de tidigare uppräknade). Detta utifrån att den övergripande trafikplaneringen på lokal och regional nivå är en uppgift som ligger utanför miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvarsområde. Nämnden har exempelvis helt saknat inflytande över arbetet med järnvägsplaner norr och söder om kommunen.

Om nämnden så finner lämpligt kan den, i enlighet med reglementet (paragraf 3 punkt 2), framföra till kommunstyrelsen behovet av att hantera Roslagsbanan i mellankommunala och regionala instanser, för att nämnden ska kunna fullgöra sitt tillsynsuppdrag med avseende på framtida trafik och dess förenlighet med miljöbalken. Kontoret anser att ett sådant initiativ är mer av politisk art och bör som sådant initieras politiskt.

Enligt kontorets bedömning bör de tillsynsrelaterade funktionerna påbörjas snarast. Med syfte att nå rättslig kontroll över trafikutvecklingen och få störningarna begränsade till en godtagbar nivå.

Oavsett vilket rättsmedel som från tid till annan väljs för konkret tillämpning måste gällande regler om proportionalitet och skälighet beaktas. Detta innebär å ena sidan att mer ingripande åtgärder än vad som behövs inte får tillgripas, och å andra sidan att hänsyn måste tas till ett framtids-perspektiv vari felaktig planering kan leda till betydande risker för miljö och hälsa.

En sammanvägning av gällande rättsläge och aktuella förhållanden kan enligt kontoret leda till en tillsynsstrategi som tar sikte på både ett uppgifts- och undersökningsföreläggande mot SL. Syftet är att få underlag för begäran om ett ändamålsenligt kontrollprogram och nå klarhet i alltjämt obesvarade frågor som behövs för att miljö- och hälsoskyddsnämnden ska kunna fullgöra sitt tillsynsuppdrag med avseende nuvarande och framtida trafik på och dess förenlighet med miljöbalken.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets utredning

Kontoret delar Hellströms föreslagna inriktning för nämndens fortsatta agerande för Roslagsbanan, att få till stånd ett kontrollprogram för Roslagsbanans utbyggnad och verksamhet.

Carl-Johan Bernelid

Syftet med begärda uppgifter och undersökningar är att utforma rätt innehåll för ett kontrollprogram för SL:s verksamhet på Roslagsbanan, både nuvarande och framtida trafik och dess förenlighet med miljöbalken.

Kontoret föreslår därför att nämnden ger kontoret i uppdrag att följa den inriktning som förslås i redovisat PM genom att med stöd av Hellströms Advokatbyrå utforma de uppgifts- och/eller undersökningsförelägganden som behövs för tillsynen med syftet att ett ändamålsenligt kontrollprogram ska tas fram för verksamheten.

Elisabeth Thelin
Bygg- och miljödirektör

Carl Johan Bernelid
Miljöchef

Bilagor:

- ”Roslagsbanan genom Danderyd. Miljö- och hälsoskyddsnämndens rättsmedel i arbetet att främja en hållbar utveckling”, Hellström advokatbyrå (2020-09-15)